

Voorzitter: E. Hillekens (GroenLinks)

Namens de raad: J. Visser (GroenLinks), J. Scoop (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), W. Pechler (PvdD), Y. Menger (Stadspartij 100%), J. Huisman (SP), E. Akkerman (VVD), P. Vermerris (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvHn), K. Blauw (PVV)

Namens het college: I. Jongman (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Ouder en Wijzer

00:15:45

Voorzitter: Een hele goedenavond allemaal. Van harte welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief Uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer in Groningen. Deze brief is geagendeerd op verzoek van de fracties van de ChristenUnie - die net op tijd komt binnenlopen - de Stadspartij en de SP. Zij willen het met de andere fracties hebben over de geformuleerde uitdagingen en de gekozen aanpak. Dan vooral over inclusie en een toegankelijke samenleving voor ouderen binnen de gemeente, betaalbare en haalbare zorg en hulp en over woonvormen gericht op ouderen en de dubbele vergrijzing. Er hebben zich geen insprekers gemeld en dat betekent dat wij meteen doorgaan naar het raads gesprek. We hebben anderhalf uur voor deze sessie. Dat betekent dat u per fractie elk vier minuten heeft exclusief interrupties. Zoals bekend, maar wel nog even benadrukt werken we in twee termijnen. Het debat vindt plaats in de tweede termijn, dus bewaar dan ook de woordvoering daarvoor. De eerste ronde is enkel voor de politieke vragen. Dat betekent ook dat u elkaar daar niet kunt interrumpen. Dat betekent dat ik ga inventariseren welke fracties een vraag hebben voor de eerste termijn. Helemaal goed. Dan geef ik het woord aan de Partij voor de Dieren.

00:17:03

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Lhbtqia+ ouderen worden twee keer genoemd in het uitvoeringsprogramma als speciale doelgroep om rekening mee te houden. Dat is heel goed, want pestgedrag en intolerantie komen helaas ook bij ouderen onderling voor. Vervolgens staan ze nergens genoemd in concrete plannen of actielijnen. Dus mijn fractie vraagt zich af of hier nog wat op wordt ontwikkeld?

00:17:22

Voorzitter: Dank u wel. Dan Student en Stad.

00:17:25

De heer Vermerris (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. In het uitvoeringsprogramma wordt ook woonruimte voor ouderen benoemd. In andere gemeenten zijn er al veel succesvolle verhalen met het coöperatief samenwonen tussen ouderen en jongeren, waar jongeren in ruil voor vrijwilligerswerk tegen een gereduceerd tarief wonen met ouderen. Mijn vraag is: hoe kijkt het college naar deze wooncombinatie? Daarnaast horen wij het uit onze kringen dat binnen de gemeente dit concept wel gepoogd is van de grond af te krijgen, maar dat het vrij stroef loopt. Ik vraag me af hoe het college dat duidt? Dank u wel.

00:18:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan de ChristenUnie.

00:18:18

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. De vraag die Student en Stad net stelt hadden wij ook, dus daar sluit ik graag bij aan. Een andere vraag die wij hebben gaat ook over het samenwonen. Die gaat over de pre-mantel zorgwoningen. Daar hebben we onlangs een brief over gehad en dat daar komend jaar nog geen beleid op wordt gemaakt. Onze vraag is hoe in de tussentijd wordt omgegaan met eventuele verzoeken op dit punt? Kan de gemeente daaraan medewerking verlenen? Tot zover.

00:18:47

Voorzitter: Dan de Partij voor het Noorden.

00:18:50

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dank u, Voorzitter. Wij zouden graag van het college willen weten over het online informeren van ouderen. Een van de gestelde behoeftes was namelijk meer informatie voor ouderen. Een van de oplossingen daarbij is de opzet van een online gemeentelijke informatiepagina. Wij zouden graag horen van het college waarom zij geloven dat een online oplossing hierbij gepast is? Verder zouden wij graag horen wat de doelgroep zelf vindt van deze online oplossing en wat de reacties waren?

00:19:23

Voorzitter: Dank u wel. De Stadspartij 100% voor Groningen.

00:19:27

Mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Mijn fractie zou graag van het college willen weten: in het stuk wordt gezegd en best prominent benoemd dat bewonersinitiatieven belangrijk zijn. Wij zouden graag willen weten hoe we dat moeten zien? Hoe concreet kan de gemeente en het college bewonersinitiatieven ondersteunen, hetzij faciliteren?

00:19:54

Voorzitter: Dank u wel. Dan een vraag van GroenLinks.

00:19:59

De heer Visser (GroenLinks): Dank u wel. Ik heb even naar het budgetoverzicht gekeken wat in het uitvoeringsplan staat. Dan zien we het bestaande budget voor ouderenbeleid, de twee ton die in het kader van het college-akkoord is uitgetrokken en het GALA-budget. We zie dat afnemen de komende jaren. Dus het totaalbudget voor dit terrein neemt de komende vier à vijf jaar af, terwijl we wel een groeiende groep ouderen hebben. Dat lijkt me een dilemma. Hoe kijkt het college daartegenaan?

00:20:37

Voorzitter: Dank u wel. Dan de Partij van de Arbeid.

00:20:41

De heer Scoop (Partij van de Arbeid): De Partij voor de Dieren had het er al over. In deze notitie wordt veel aandacht besteed aan de besteed aan de lhbtqia+ gemeenschap en ook de migrantengemeenschap. Ik vraag me af hoe het college dit

concreet wil invullen en hoe men dat gaat stimuleren? Mijn tweede vraag gaat over het concept van 'reablement'. Dat is op dit moment heel bekend in Scandinavië. Ziet men raakvlakken met het huidige programma en hoe dat geïncorporeerd kan worden?

00:21:04

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar het college voor de eerste termijn met daarbij de herinnering dat dit enkel het beantwoorden van de vragen is. Wethouder Jongman.

00:21:20

Mevrouw Jongman (wethouder): Ik moet even de vragen verwerken. Ze zijn wel van een hoog technisch gehalte, als ik dat even mag opmerken. We hebben hele goede ambtenaren die ze misschien wellicht vooraf hadden kunnen beantwoorden. Ik ga mijn uiterste best doen om u geheel van dienst te zijn. Over de lhbtqia+ ouderen is het terecht wat u zegt. Jongeren worden gepest, maar ouderen net zo. Ik vind ook echt dat het niet mag en dat iedereen mag zijn wie die wil zijn, ook als die in een woonzorg-locatie woont of hoe dan ook. We zijn goed in overleg met die groep, maar we willen in dit programma niet te veel van bovenaf - dat geldt misschien een beetje ook voor de andere vragen - opleggen: 'Dus gaan we het zo doen en dit is het malletje waar u even in moet passen.' Er zijn contacten met roze ouderen en ik ben de andere groep even kwijt, juist vanuit de behoefte van de groep. U weet ook dat sommige mensen heel graag bij elkaar ergens willen wonen. Vanuit de behoefte van de groep gaan we kijken wat er voor deze groep meer mogelijk is. Dat daar oog voor moet zijn en blijven ben ik geheel met de Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid eens.

00:22:29

Mevrouw Jongman (wethouder): Student en Stad heeft het over wooncombinaties van jongeren en ouderen. Ik weet een succesvol voorbeeld uit Utrecht. Misschien kent u die ook. Dat is er nu niet meer, want dat was een tijdelijke plek. Daar liepen de konijntjes door de gangen bij de ouderen en dat was een hele leuke combinatie van jong en oud door elkaar. Die hadden konijntjes als huisdieren en die mochten dan mee. Die ouderen werden daar helemaal blij van. Dus wat die jongeren deden in combinatie met de ouderen. Dus ik snap wat u zegt. We zijn natuurlijk wel bezig met onze Woonzorgvisie. Daar zit misschien een deel van het antwoord in. Daarin zit soms die combinatie als vanzelf al in een bepaalde omgeving. Kamers met aandacht hebben we wel. Als iemand een kamer over heeft en jongeren wil begeleiden, dan heb je wel die combinatie van oud en jong. Of iemand die misschien nog woonruimte overheeft. Ik denk dat er ook wel particuliere initiatieven zijn.

00:23:29

Mevrouw Jongman (wethouder): Ik denk dat het goed is dat als die gelegenheid zich voordoet we dat zeker zullen ondersteunen. Als gemeente kunnen wij niet alle wooninitiatieven zelf regelen. Ik sta in principe achter het idee dat het goed is. Ik weet dat het op sommige plekken heel fijn is als er een kleuterschool naast een verzorgingstehuis is, want ook dat geeft die leuke combinatie. Waar mogelijk zullen we zeker ons best doen om die combinatie te kunnen maken. Het hangt wel af van de corporatie of de investeerder naar hoe die combinatie gemaakt wordt. Pre-mantelzorg woningen is een terecht punt waar de ChristenUnie al eerder aandacht

voor heeft gevraagd. We hebben u daar eerder een brief over gestuurd dat de behoefte heel klein lijkt. Er is altijd maatwerk mogelijk, kan ik de heer Rebergen toezeggen, afhankelijk van de locatie. Als iemand zegt: "Ik heb nu die acute vraag en ik wil daar iets mee", dan gaan we daar met een maatwerkoplossing naar kijken. Het hangt wel af van de locatie, maar daar gaan we naar kijken. Dat kan ik u toezeggen.

00:24:32

Mevrouw Jongman (wethouder): De online pagina is vooral voor de familie van de ouderen. Dus juist voor de mensen die misschien wat verder weg wonen. Of waarvan de dochter bij wijze van spreken in Limburg woont en die wil weten: wat is er voor mijn ouders of voor mijn vader of voor mijn moeder? Daar is die online pagina vooral voor bedoeld. Dus dat is daarop het antwoord. Het faciliteren van initiatieven: hoe gaat u dat doen? Ook daarin hetzelfde antwoord als eerder. We kijken altijd vanuit de sociale basisgedachte en vanuit de gebiedsteams die we hebben. Als er initiatieven zijn kunnen we die zeker ondersteunen. Het hangt altijd af van wat gevraagd wordt en wat wij daarin kunnen bieden. Er is vanuit de gebiedsteams heel veel zorg en aandacht voor om daar iets te kunnen bieden. Soms zijn daar de sociaal gebiedsontwikkelaars ook onderdeel van. Het budget is een terecht punt van de GroenLinks. Wij zien hetzelfde als u, want je kunt dat gewoon zien met open ogen. Wij zijn daar natuurlijk in gesprek over met het Rijk.

00:25:43

Mevrouw Jongman (wethouder): Het Rijk wil op dit moment van ons zien wat wij doen met de middelen die zij geven in het kader van het GALA. Daarom hebben ze gezegd dat dit het begin is. Ik hoop dat dit het begin van veel meer is, want ik ben het met u eens dat we voor de toekomst echt kunnen zien dat er veel meer inzet nodig is. Het Rijk wil eerst zien: wat doe je nu met deze middelen? Wat voor effect heeft dat op de inwoners? Wij gaan onder andere met dit programma heel hard laten zien dat wij dat effect willen bereiken met elkaar. Met de inwoners, de ouderen zelf en de inzet die er op veel manieren is. Er was nog de laatste vraag over dat 'reablement'. Dat is een terecht punt. Het is ook een discussiepunt binnen de Wmo geweest. In hoeverre vraag je iets van mensen? In hoeverre mag je het niet vragen van mensen? Daar kunnen we een hele discussie over opzetten. Het is zo dat wij bijvoorbeeld een SlimoTheek hebben, waarin je een aantal toepassingen hebt waarbij je mensen kunt stimuleren om zichzelf te kunnen redden.

00:26:39

Mevrouw Jongman (wethouder): Dus om daar op die manier met hulpmiddelen niet afhankelijk te hoeven zijn van hulp. Dat wordt steeds slimmer en daar komen steeds meer innovaties vaar voren. Ik noem even de robotstofzuiger. Dat is zo een voorbeeld daarvan. Wij proberen daar wel op in te zetten, maar zijn denk ik nog niet zo ver als het voorbeeld wat u noemt uit de Scandinavische landen die daar nog veel verder in gaan. Als ik even mag, Voorzitter, als duiding waar ik het over heb? Stel, een echtpaar waarvan de man niet kan koken en de vrouw komt te overlijden, dan moet die man eerst op kookles want die krijgt niet zomaar hulp. Die moet dan eerst zelf maar leren koken. Zover gaan ze in die landen. Dat is een discussie die, denk ik, landelijk nog gevoerd gaat worden, maar wij zijn nog niet zover.

00:27:29

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij stonden er een aantal fracties bij de verkeerde

locatie, omdat we op het laatste moment verplaatst zijn. Hebben jullie nog vragen voor de eerste termijn? Het CDA.

00:27:41

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Op het risico af dat de vraag al is gesteld en voor binnenkomst misschien zelfs beantwoord: in dit stuk wordt geschreven over locaties die drie dagdelen per week minimaal opengaan. Mijn vraag daarover is: gaan we inzetten op ruim daarboven? Denken we dat die ondergrens misschien niet nodig gaat zijn? Kunnen we het aantal dagdelen anders eventueel nog omhoog brengen?

00:28:06

Voorzitter: Er was nog een vraag van D66.

00:28:10

Mevrouw Gietema (D66): Dank voor de kans om alsnog de twee vragen te stellen. Ik ben benieuwd naar de interpretatie van de wethouder van 'de visie op gang brengen'? Volgens mij laat het stuk heel erg zien dat er al veel gaande is. Dus ik ben benieuwd hoe de wethouder dat interpreteert? Is dat misschien meer stimuleren in plaats van opstarten? Ik ben benieuwd in hoeverre het college bijvoorbeeld samenwerking zoekt met Tynaarlo? Als we naar Noordlaren kijken, dan is het best wel verweven met Midlaren en daar zit een grote groep ouderen. Ik ben dus benieuwd in hoeverre daarover is nagedacht?

00:28:46

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu naar het college voor de beantwoording van de vragen.

00:28:52

Mevrouw Jongman (wethouder): Dank u wel. Ik snap de laatste vraag niet. Wij kijken voor onze inwoners wat goed en nodig is. Er zullen misschien altijd overlappende grensgebieden zijn dat mensen uit Glimmen misschien naar Midlaren gaan omdat daar iets is, als u het zo bedoelt. We hebben daar niet heel concreet allemaal contacten over met onze buurgemeenten. Daarom hebben we echt gekeken naar alle gebieden waar wij werkzaam zijn. Dus met onze gebiedsteams, onze sociaal gebiedsontwikkelaar en alle sociale basisinitiatieven die er zijn in de buurthuizen of andere ontmoetingsplekken. Dat is het raster of de manier waarop wij ernaar kijken. Als er iets overlappend is denk ik dat er niemand gaat zeggen: "U komt uit Steenderen en u mag niet in Ten Boer aanschuiven bij de maaltijd van de maand." Dan hoe we ernaar kijken, op gang brengen, in beweging. Wat wij heel graag willen aangeven is dat het niet iets is wat we van bovenaf opleggen.

00:29:55

Mevrouw Jongman (wethouder): Het is belangrijk is om vanuit de wens van de ouderen te kijken wat nodig is. Als we hier van bovenaf gaan zeggen dat we dit en dat gaan we doen en dus... Veel mensen zijn er juist mee bezig geweest om dat uit de gemeenschap te halen. Van ouderen, van de adviesraad die ook op de tribune zit en veel meer mensen om te kijken: wat is de behoefte en hoe kunnen we daar op een goede manier bij aansluiten? Zo hebben we gepoogd om wat er al is en wat heel waardevol is, verder in beweging te brengen. Dan gaan we ook altijd uit van de stimulering, want dat is voor mij de positieve inslag die we hierbij hebben. Dan de

dagdelen vraag: het is nog niet direct nodig. We hebben ook samenwerking met ons GON-netwerk. We gaan eerst kijken hoe het loopt en hoe dit zich verder gaat ontwikkelen. Als het nodig blijkt te zijn of als er behoefte aan is - dat zal altijd een financiële afweging vragen - dan kan het altijd zo zijn. We gaan eerst kijken hoe het gaat lopen en wat dit de inwoners brengt, want daar doen we het tenslotte voor.

00:31:01

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede termijn. Welke fractie mag ik het woord geven? De PvdA.

00:31:09

De heer Scoop (Partij van de Arbeid): Bedankt, Voorzitter. Bedankt ook aan de ChristenUnie en de SP dat ze dit agenderingsverzoek hebben gedaan. Het is een belangrijk onderwerp. Je zou het niet zeggen als je naar deze zaal kijkt, maar de gemiddelde leeftijd in onze gemeente is hoger dan die hier is. In Nederland stijgt het steeds meer. We hadden het net over die dubbele vergrijzing. Aan ene kant hebben we meer ouderen en die ouderen worden steeds ouder. Dat zie ik als ik iets positiefs. We kunnen medisch veel. De welvaart is goed, dus we leven allemaal langer. Dat brengt uitdaging mee in het huidige systeem en het denkbeeld dat we hebben. Veel oplossingen die we moeten zoeken vragen dat we anders gaan denken dan hoe wij op dit moment denken. Veel van die dingen moet het Rijk doen. Maar goed, als gemeente hebben we ook een belangrijke rol. Dat moeten we niet onderschatten. We staan dicht bij de burgers en we zijn poortwachters. Dat maakt dat wij veel dingen kunnen betekenen en veel kunnen interveniëren. Dan specifiek op dit programma: de naam van het programma is toepasselijk want ouderdom komt niet alleen met gebreken, maar ook met veel wijsheid. Ik vond het leuk om te lezen dat men probeert te benadrukken dat de ouderen iets kunnen bijdragen en dat we die bijdragen moeten stimuleren als gemeente.

00:32:28

De heer Scoop (Partij van de Arbeid): Het doel is natuurlijk om ouderen gezond, vitaal en op een prettige manier te laten leven in de gemeente. Dat past heel goed binnen de waarden van de PvdA en binnen de coalitielijnen. We moeten onze ouderen koesteren. Wat ik ook heel mooi vond was de aandacht voor mensen met een migratieachtergrond en de lhbtqia+ groep. Inhoudelijk vond ik de opzet van het programma goed. Het is een complex werkveld en dat lees je er ook in. Men probeert in die complexiteit toch veel ruimte over te houden voor de bewoners zelf, zodat dingen niet top down worden gezet, maar bottom up. Dat waardeer ik. Als je oprecht wil dat ouderen langer thuis wonen, dan moet je op bepaalde dingen focussen en dat doet men ook in het programma als ik zo kijk. Dus meer bewegen van ouderen, valpreventie, kangoeroe-woningen en meer aandacht voor mantelzorgers. Tot slot wil ik mezelf nog een keer herhalen: het gaat niet alleen om concrete dingen die we doen, maar het gaat ook om anders denken over gezondheid, vitaal zijn en prettig kunnen samenleven. Het gaat om het anders denken en dat we mensen zich echt volwaardig deel van de maatschappij laten voelen. Dank u wel.

00:33:45

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik dan het woord geven? De ChristenUnie.

00:33:50

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. We bespreken vandaag

een maatschappelijk zeer relevant thema waar we de komende tijd voor uitdagingen staan. Ik denk aan een dubbele vergrijzing, een te krappe arbeidsmarkt in de zorg, een afname van het aantal mantelzorgers bovenop een toename van het aantal alleenstaande ouderen. Daarom denk ik dat een breed draagvlak voor het beleid van groot belang is. Dat is de reden dat we dit samen met de Stadspartij 100% voor Groningen en de SP hebben geagendeerd. De fractie van de ChristenUnie tekende in december 2020 het manifest 'Waardig ouder worden 2.0'. Daarmee hebben we verklaard ons in te zetten voor een samenleving waarin ouderen blijven meedoen en zich gezien en gewaardeerd voelen. Waarin jong en oud niet tegenover elkaar staan, maar naast elkaar. Waar ruimte is om te wonen, elkaar te ontmoeten en voor elkaar te zorgen. Oftewel, oog hebben voor elkaar. Hierover zijn we in gesprek gegaan met ouderenbonden en maatschappelijke partners over wat het betekent wat ervoor nodig is om de ouderen te ondersteunen en faciliteren. Uit dat gesprek kwam naar voren dat toegankelijke ontmoetingsplekken, goede huisvesting en bereikbare voorzieningen belangrijk zijn.

00:35:02

De heer Rebergen (ChristenUnie): Zo hebben we naar dit uitvoeringsprogramma gekeken. Dan is het heel goed dat er gesprekken hebben plaatsgevonden met diverse groepen om tot dit beleid te komen. In de vijf uitgangspunten zien we de eerdergenoemde punten ook terug. Het uitvoeringsprogramma mondt uit in een actieplan per gebied. Daar zijn we als fractie blij mee, omdat het daarmee echt concreet wordt. Denk bijvoorbeeld aan het ondersteunen van de Dorpscoöperatie Ten Boer, het ondersteunen en faciliteren van het Klokhuisplein in Haren en het doorontwikkelen en meer bekendmaken van een SlimoTheek bij de Vondelflat in De Wijert. Zoals u allen weet zet de ChristenUnie zich ook in voor woonvormen. Wij verwijzen graag naar de input die de ouderen daarop gegeven hebben en de afspraken die daarover in het coalitieakkoord zijn gemaakt. Initiatieven zoals in Garmerwolde en Meerstad moeten we dan ook koesteren. Woonvormen zetten zich in om mensen betrokken te laten raken met elkaar. Denk aan het hofjeswonen zoals we dat uit het verleden kennen. Wat ons betreft is het een nota die goed aangeeft waar de knelpunten zitten in het beleid en waar we op in moeten gaan zetten. Wij willen graag dat het college aan de slag gaat.

00:36:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan de fractie van de Partij voor de Dieren.

00:36:16

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. De Partij voor de Dieren is blij met het uitvoeringsprogramma dat voor ons ligt. Het is fijn dat ouderen echt zijn betrokken en meegenomen worden in het opstellen van dit programma. Want zoals ze zelf al aangeven: "Praat met ons en niet over ons." Het voelt dan ook een beetje gek voor mij als iemand van 30 om hier het woord over te voeren, maar de afgelopen zomer en alle jaren daarvoor heb ik volgens mij genoeg vlieguren gemaakt bij ouderen in de thuiszorg om er iets zinnigs over te kunnen zeggen. De Partij voor de Dieren is erg blij met de aandacht voor emotionele- en sociale vitaliteit. Voor veel ouderen is het een grote stap om hulp te vragen of een hulpmiddel te gebruiken. Naast schaamte is er ook het schuldgevoel. Ze willen vooral niet andere mensen tot last zijn.

00:36:54

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Daarom is het goed dat dit programma de kracht van ouderen benadrukt. Het laat zien dat ze niet een last of kwetsbaar zijn, maar een onmisbaar en waardevol onderdeel van elke bevolking en samenleving. Ouderen hebben levenservaring, een collectief geheugen en zijn vaak de verbindende schakel binnen families en sociale gemeenschappen. Helpen is dan ook geen last, financieel of anderszins, maar een genoegen en des te meer iets waar ze gewoon recht op hebben. Het is goed dat er speciale aandacht uitgaat naar ouderen met een migratieachtergrond en queer ouderen. Daarnaast denk ik dat het voorstel van vrijwillige huisbezoeken door getrainde vrijwilligers om eenzame ouderen uit hun schulp te helpen een schot in de roos is en iets waar veel ouderen baat bij zouden hebben. Tot zover, Voorzitter.

00:37:37

Voorzitter: Dank u wel. Dan de Stadspartij 100% voor Groningen.

00:37:42

Mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, ons land vergrijsst in een snel tempo. Mensen worden verhoudingsgewijs steeds ouder. Op dit uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer valt op een aantal belangrijke punten na - zojuist in de eerste termijn al gevraagd - niet al te veel af te dingen, wat mijn fractie betreft. Sterker nog, we lezen het vol goede moed net zoals de missie en visie. Op een later moment zullen we u bevragen op de uitvoering en wel of niet gerealiseerde doelen. Voor nu, Voorzitter, rijzen de zorgkosten de pan uit en zijn zacht uitgedrukt zeer zorgelijk te noemen. De bestedingsruimte wordt steeds kleiner en steeds minder mensen zijn in staat om fatsoenlijk in hun levensonderhoud te voorzien. Dat is onze zorg en gelukkig beklemt de gemeente dit met name in het uitvoeringsprogramma Wonen, Samenleving en Zorg. Wat voor onze fractie ontzettend belangrijk is, is dat we beleid maken op het terug laten keren van woonvormen die voor ouderen van belang kunnen zijn. Wij doelen dan op het bejaardentehuis. Die zijn helaas wegbezuinigd.

00:38:43

Mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Nu staan we voor het gegeven dat de verpleeghuizen aan de beurt zijn om te verdwijnen. Te duur, te weinig zorgpersoneel en veel te lange wachtlijsten. Voorzitter, wat moeten ouderen en hun families die hier afhankelijk van zijn op zo een moment? Mijn fractie en de fractie van de ChristenUnie willen dan ook pleiten voor een beleid voor het realiseren van pre-mantelzorg woningen. Dat gaf de collega net al aan, dus wij sluiten ons daar van harte bij aan. Wat fijn om ook te horen dat de wethouder dit ondersteunt. Zonet duidelijk uitgesproken. Tenslotte Voorzitter, is de Werkgroep Ouderen wat ons betreft van essentieel belang met betrekking tot participatie. Het valt en staat toch met praten en ophalen van informatie in plaats van praten over de mensen. Zoals u allen weet is dat de gruwel in de ogen van onze fractie. Een netwerk ondersteunen en faciliteren, want Voorzitter, ik herhaal - ik hoorde u net zeggen wat ik ook heel mooi vind - verbindingen ontstaan organisch en deze leg je in onze optiek niet op. Dus van onderop en niet van bovenaf. Het blijvend stimuleren van bewonersinitiatieven die mantelzorgers in de uitvoering ondersteunen, zoals bijvoorbeeld de diverse woonvormen. Voorzitter, tot slot: laten we ons volop en blijvend inzetten voor onze ouderen. Dank u wel.

00:40:03

Voorzitter: Dank u wel. Student en Stad.

00:40:06

De heer Vermerris (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Onze ouderen hebben we ons veel gegeven in het verleden. Student en Stad erkent dan ook dat het erg goed is om wat terug te geven aan deze ouderen in de gemeente. Onder meer door het faciliteren van ontmoetingsplekken en het laten ontstaan van lokale netwerken, zodat ouderen met elkaar in contact komen en van elkaar kunnen leren. Ik hoor hier binnen deze raad ontzettend goede geluiden, zodat ouderen en jongeren weer naast elkaar kunnen staan. Daarin zou ik toch willen benadrukken dat het coöperatief wonen ontzettend veel voordelen met zich meebrengt. Onder meer verkleint het de eenzaamheid onder ouderen doordat jongeren en ouderen met elkaar direct in contact staan. Het verkleint ook het tekort aan mantelzorgers en andere verzorgers die in deze huidige staat van krapte moeilijk te vinden zijn. Daarnaast zorgt het voor meer woningen in deze vorm. Niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren. Wij zouden dat graag willen terugzien binnen onze gemeente, aangezien we ook - zoals de wethouder net benoemde - ontzettend mooie verhalen horen uit Heerenveen, Delft en Nijmegen. Dus ik zou dat graag willen onderstrepen. Daarnaast wil ik ook graag erkennen dat dit uitvoeringsprogramma zoals het er nu staat, er ontzettend mooi uitziet en dit een toevoeging zou kunnen zijn aan het al goede beleid. Dank u wel.

00:41:52

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik het woord geven? Raadslid Visser. Excuses, een vraag van de ChristenUnie.

00:42:00

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. De woordvoerder van Student en Stad gaf aan dat ouderen ons veel hebben gegeven. Dat is natuurlijk ook zo. Als ik kijk naar de voetbalclub waar ik lid van ben, dan draait die eigenlijk ook vooral op de ouderen. Dat betekent dat ze nog steeds erg van betekenis zijn. Niet alleen geweest, maar dat nog steeds zijn. Ziet Student en Stad dat ook zo en is ze het eens met de ambitie om dat verder te stimuleren?

00:42:30

Voorzitter: Student en Stad.

00:42:32

De heer Vermerris (Student en Stad): Ja, daar ben ik het zeker mee eens. Zeker op zo een voetbalclub kunnen de contacten tussen ouderen en jongeren nog steeds gefaciliteerd worden. Wij vinden het dus ontzettend mooi dat ouderen nog steeds actief zijn bij zo een voetbalclub.

00:42:49

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we wel naar raadslid... Excuus, wilt u het woord GroenLinks?

00:42:53

De heer Visser (GroenLinks): Ja.

00:42:54

Voorzitter: Gaat u maar.

00:42:55

De heer Visser (GroenLinks): Ja, daar ben ik van. Dank u wel, Voorzitter. GroenLinks staat achter de missie en de visie. Die kunnen we volledig onderschrijven. De snelst groeiende groep inwoners is die van ouderen. Die urgentie werd scherp in beeld gebracht vlak voor de verkiezingen van 2022 met de Woonzorgvisie - het was natuurlijk wel algemeen bekend - en het onderzoek van Compaan in de tijd. Die brachten dat heel precies in beeld. Die urgentie heeft consequenties voor allerlei terreinen. Met name voor de volkshuisvesting, een woord dat ik liever gebruik dan woningmarkt. Ik sluit qua woonvormen en coöperatief wonen graag aan bij de opmerkingen die de ChristenUnie en Student en Stad daarover hebben gemaakt. Ook het bevorderen van activiteiten die ouderen de gelegenheid bieden actief te participeren onderschrijven we van harte. Tegelijkertijd zal de vraag naar zorg en ondersteuning stijgen. Dat vraagt om een groter beroep op onder meer de Wmo, waarvan we tegelijkertijd hebben gezegd dat algemene voorzieningen daarin een grotere rol moeten spelen. Ook bij de sociale basis kwam dit terug.

00:44:04

De heer Visser (GroenLinks): Deze nota biedt daarvoor goede aanknopingspunten. Een mooie ambitie is de bouw van informele ouderen-netwerken en een ontmoetingsplek per gebied. Ik heb daar wel een vraag bij. Mijn vraag aan het college is of dat niet wat te grote gebieden zijn en of er niet meer fijnmaziger naar wijk- en buurtniveau moet worden gekeken? Verder vinden we met name die actieplannen een mooie opsomming van initiatieven, mogelijke locaties, onderzoeken en buurtactiviteiten die nog moeten worden uitgewerkt. Er zijn dus heel veel kansen. Je ziet er echt een soort van enthousiasme vanaf spatten. Die beschrijvingen hebben wel vaak het karakter van inspanning-verplichtingen in plaats van resultaat-verplichtingen. Bijvoorbeeld: we gaan onderzoeken of we de Odense-locatie in zuid structureel kunnen maken. Of we gaan in gesprek met WIJS om te kijken of die wat kunnen betekenen. Er zijn ook zaken die afhankelijk zijn van andere beleidsterreinen. Bijvoorbeeld ouderen in armoede, dus het armoedebeleid. Ontsluiting van slecht bereikbare gebieden, wijken en dorpen, maar dat is afhankelijk van het verkeersbeleid. Dus er zit nog wel wat. Waar rekenen we het college nou op af? Ziet het college die spanning ook? Dat is eigenlijk de vraag. Het laatste wat ik had opgeschreven was mijn eerste vraag, dus dan ben ik nu aan het eind van mijn verhaal. Dank u wel.

00:45:28

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Gietema.

00:45:33

Mevrouw Gietema (D66): Dank, Voorzitter. Complimenten voor het stuk. De wethouder heeft net het een en ander toegelicht. Je ziet gewoon dat er super veel werk inzit en dat het proces er goed uitziet. Het stuk las mooi door. Het geeft niet alleen hoop, wat mevrouw Menger net aangaf, maar ook bij mij al energie bij het lezen. Ik hoop dat het in de uitvoering zo wordt gevoeld. Geef de complimenten vooral door. Die zijn eigenlijk niet alleen voor dit stuk Ouder en Wijzer, maar ook voor Wonen mag voor niemand een zorg zijn, wat we vorige week met elkaar hebben besproken. Het zit goed in elkaar en het is goed ingebed in de sociale basis. Dus ik sluit me aan bij al het goede wat daar al over is gezegd. De uitdaging wordt volgens mij superduidelijk inzichtelijk gemaakt met aantallen en concrete vraagstukken. Als

D66 zien we dat dit nodig is. We hebben best veel vertrouwen in de aanpak dat het een beweging op gang wil brengen.

00:46:29

Mevrouw Gietema (D66): De wethouder gaf net ook aan dat het stimulerend is bedoeld. Ik heb zelden zulke mooie kaartjes gezien met wat er al is en waar de kansen liggen. Dat sluit aan bij het gebiedsgerichte werken. Volgens mij sluit dat ook heel erg aan op bijvoorbeeld hoe de huishoudelijke hulp is ingericht en hoe sport en cultuur steeds meer wordt benaderd. Dus daar zijn we zeer over te spreken. We hebben een aantal aandachtspunten die we hier graag nog willen neerleggen. Collega van GroenLinks gaf het al aan: "Wijzer", de titel is fantastisch, want ouderen hebben veel wijsheid in pacht. We hebben ontzettend veel studenten en onderwijsinstellingen en we hebben de structuur met WIJS Groningen. We hopen echt dat zij hierin een mooie rol in gaan pakken. Ik gaf net al aan in mijn vragen over die regionale samenwerking.

00:47:20

Mevrouw Gietema (D66): De achtergrond van de vraag is dat als je bijvoorbeeld in Noordlaren zit, in de hoeksteen, dan zitten daar ontzettend veel super bevlogen oudere mensen. Ik heb niet zelf de grap gemaakt, maar ik zat er een keer tussen en de gemiddelde leeftijd met mij erbij was 70 of 75. Het was niet een mega grote club, maar super bewogen. Daarom zeg ik ook voor hen: zij gaan niet naar Glimmen of naar Haren, maar zij zijn heel organisch verweven met Midlaren. Het is wel handig of goed om daarbij stil te staan. Volgens mij is dat in de praktijk ook geen probleem. We moeten heel bewust zijn dat die nabijheid heel belangrijk is. Tot slot de Michi-Noeki. Ik denk dat het een heel mooi concreet voorbeeld is waar wij vanochtend met een aantal raadsleden bij aanwezig waren. Dat zit in een best wel stedelijke wijk waar veel mensen, in die scoop van 500 meter, te voet zijn. Laten we dus die nabijheid niet uit het oog verliezen.

00:48:20

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik vervolgens het woord geven? De VVD.

00:48:26

Mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Waar de heer Pechler aangaf: "Ik ben eigenlijk 30, dus ik heb niet het gevoel dat het erg over mij gaat", bekwam mij tijdens het lezen het gevoel dat dit wel over mij gaat. Het gaat over de toekomst en er stond binnen nu en 20 jaar zijn er zoveel mensen 65 plus en daar val ik inderdaad binnen. Toen dacht ik ook: we gaan met ouderen in gesprek in plaats van over ouderen. Dan zou ik ook vooral willen oproepen om die groep daaronder ook te spreken. Dat is de groep die binnen nu en 20 jaar ouder is, tussen aanhalingstekens. Wij denken namelijk mensen daar zelf ook goede ideeën over hebben, ook misschien al 20 jaar voordat het zover is. Als ik naar mezelf kijk kan ik me bijvoorbeeld voorstellen dat ik zou kunnen gaan samenwonen met een goede vriendin van mij, die een stuk jonger is, maar excellent verpleegkundige.

00:49:11

Mevrouw Akkerman (VVD): Dan kom ik direct op het punt waar wij toe willen oproepen: zorg dat mensen ruimte hebben voor hun initiatieven. In deze gemeente mag je dus niet samenwonen op die manier. Dat soort dingen zou je moeten afschaffen, dus geen samenwoon-verbod bijvoorbeeld. Mijn collega zal daar in de

sessie vanavond ook nog wat uitgebreider op terugkomen. Dat zit hem eigenlijk in meer dingen. Ik begrijp nu dat de pre-mantelzorgwoning gelukkig met maatwerk mogelijk zou moeten zijn, maar ik heb wel van mensen gehoord die een kangoerewoning willen en dat toch heel moeilijk is. Dus dat zou niet moeten. Je moet ruimte geven als je zegt dat het belangrijk is dat mensen hun eigen stem hebben. Nog een heel praktisch voorbeeld geldt ook voor duur parkeren. Als je niet makkelijk bij je voordeur komt....

00:49:50

Voorzitter: Voordat u daarmee doorgaat krijgt u een vraag van uw collega van de SP.

00:49:55

De heer Huisman (SP): Ik heb een vraag over dat samenwonen. De VVD zegt dat het niet makkelijk in de gemeente is en dat het dus feitelijk een vorm van gemeentelijk beleid is. Het heeft toch te maken met het Rijksbeleid ten aanzien van de AOW-uitkeringen met betrekking tot de Sociale Verzekeringsbank?

00:50:13

Voorzitter: De VVD.

00:50:15

Mevrouw Akkerman (VVD): Volgens mij bedoelt de SP daarmee iets anders. Dus dat je dan wellicht wel een lager inkomen krijgt, omdat je samen de kosten kan delen. Wij doelen op het samenwonen-verbod wat deze gemeente echt specifiek heeft ingevoerd. Volgens mij hebben wij dat gedaan met het idee dat je geen overlast wil veroorzaken. Dan kun je beter zeggen: "We willen geen overlast veroorzaken" en daarop handhaven in plaats van het samenwonen-verbod. De wethouder gaat er volgens mij naar kijken. In die zin is dat een voorbeeld van allerlei andere regels - die je dus niet op dit beleidsveld maakt, maar in andere - die dan toch een gevolg hebben op dit dossier. Daar zou je alert op moeten zijn wat ons betreft. Dank.

00:50:53

Voorzitter: Helemaal goed. Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De Partij voor het Noorden.

00:51:02

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, Voorzitter. Mijn woordvoering over... Er is al heel veel gezegd eigenlijk. De indienende fracties willen graag de opvattingen van de partijen bespreken. Dit is een complex onderwerp en valt niet in een enkele woordvoering samen te vatten. Wel geven we graag de volgende punten mee wat de Partij voor het Noorden betreft: de doelpunten voor 2024 zijn erg ambitieus. Wij vrezen ervoor dat de gemeente te veel gaat leunen op de gemeentelijke webpagina als verstrekker van de informatie. We zijn als fractie een voorstander van persoonlijk contact, zeker voor een doelgroep die niet altijd beschikt over de benodigde ICT-vaardigheden. Eenzaamheid is een groot probleem en daar is in dit plan zeker aandacht voor. Onze vrees is dat veel ouderen, mede door de pandemie, nog steeds voorzichtig zijn met het naar buiten gaan en in contact treden met elkaar. Het initiatief waar ik vanmorgen samen met andere fracties was, Michi-Noeki, zal zeker bijdragen aan het verminderen van de eenzaamheid.

00:52:15

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Zoals de Stadspartij 100% voor

Groningen al zei is het jammer dat de bejaardentehuizen weg zijn bezuinigd. Toch wordt er in andere gemeenten wel gekeken naar deze woonvorm. Misschien kan er in Groningen ook weer naar gekeken worden of het toch moeite is om in te investeren. Over de bespreekpunten van de indienende fracties over inclusie en een toegankelijke samenleving voor ouderen binnen onze gemeente: hier zijn wij groot voorstander van. Als samenleving moeten wij zeker zoveel mogelijk onze ouderen sociaal en fysiek betrokken houden. Betaalbare en haalbare zorg plus hulp geen standpunt. Wij sturen natuurlijk wel aan op betaalbare hulp en zorg voor ouderen. De woonvorm voor ouderen is gericht op oudere en dubbele vergrijzing. Wij zijn voorstander van de verschillende woonvormen die daarop gericht zijn. Dat was het.

00:53:17

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik vervolgens het woord geven? De SP.

00:53:24

De heer Huisman (SP): Voorzitter, dank u. Er is al ontzettend veel goeds gezegd wat wij ook onderschrijven. Als zeventigplusser gaat het uitvoeringsplan dat voorligt ook over mij persoonlijk op dit moment. Ik moet erkennen dat ik best tevreden ben over het plan voor 2024 met de zes ankerpunten. Ik mis wel een paar dingen zoals: waar zijn de plannen voor de Oranjewijk, Schilderswijk, Kostverloren en het plantsoen in de Hortusbuurt? Daarbij besef ik dat ik vast nog wijken vergeet. Graag verneem ik dan ook wanneer we als raad hier net zulke mooie plannen kunnen verwachten als de voorliggende plannen. Ook mis ik de toegankelijkheid voor ouderen van de binnenstad. Ik hoor regelmatig van leeftijdsgenoten dat Groningen niet meer hun stad is en dat ze vrijwel niet meer naar de binnenstad gaan, omdat alles gericht is op jongeren. Graag verneem ik dan ook hoe gerealiseerd gaat worden dat oudere Groningers weer met plezier naar de binnenstad kunnen komen. Daarmee wordt Groningen op dit punt inclusiever. Verder zijn de voorliggende stukken gericht op de nog thuiswonende ouderen. De SP mist in deze plannen daarnaast dat er ontmoetingsplekken worden gerealiseerd voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Oud worden in je eigen wijk is een prima uitgangspunt, maar ben je niet meer in staat om zelfstandig te wonen dan zul je moeten verkassen naar een groot verzorgings- of verpleeghuis. Wij stellen dan ook voor om een onderzoek te starten naar het oprichten van zogenaamde zorg-buurthuizen gekoppeld aan de ontmoetingsplekken. Is het college bereid dit te gaan onderzoeken?

00:55:09

Voorzitter: U heeft een vraag van de Partij voor het Noorden.

00:55:12

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Het was eigenlijk al bij een iets eerder punt. U had het erover dat ouderen niet meer naar de stad komen omdat het hun stad niet meer is. Heeft u er ook wel aan gedacht dat ze er niet meer komen, omdat ze er niet meer kunnen komen? Omdat er eigenlijk niet zoveel openbaar vervoer meer naar de binnenstad is?

00:55:30

De heer Huisman (SP): Dat laatste was het eerste toen ik aan het schrijven was aan mijn woordvoering. Toen had ik dat er ook in staan, maar dat vond ik te beperkt in dat verband. Vandaar dat ik het geformuleerd heb zoals ik het nu heb geformuleerd.

00:55:44

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de VVD, met het verzoek aan u allen om via de Voorzitter te spreken als u een vraag stelt.

00:55:51

Mevrouw Akkerman (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Geïnspireerd door de collega's van de Partij voor het Noorden: heeft de SP zelf ideeën over hoe de binnenstad aantrekkelijk zou kunnen zijn voor jong en oud?

00:56:07

Voorzitter: De SP.

00:56:09

De heer Huisman (SP): Wij hebben daar nog niet uitvoerig over nagedacht hoe dat te doen. Kijk gewoon buiten zo meteen, de terrassen zitten vol met jongeren en je ziet bijna geen ouderen van mijn leeftijd en ik ben nog 70. Dat heeft zijn oorzaken. Waar dat vandaan komt moet onderzocht worden, denk ik. Ik hoor van leeftijdsgenoten: "Ik ga nooit de stad meer in. Bekijk het maar. Het is echt allemaal op de jeugd gericht. Het zijn allemaal studenten en ik heb er niks te zoeken." Even dan op deze manier wat daar gebeurt. Daar moeten we gewoon wat mee doen, denk ik. Dat is het verhaal.

00:56:56

Voorzitter: Voor u verder gaat met uw betoog nog een vraag van D66.

00:57:01

Mevrouw Gietema (D66): Dank, Voorzitter. Dat zijn mooie aanvullingen op dat plan. Ik denk echt waardevol en aanvullend op wat er ligt. Ik vraag me wel af: het is super ambitieus. Wij hebben aan het begin een vraag gehad over het budget. Wat zijn dan drie onderdelen waarvan u denkt dat daar in eerste instantie echt de nadruk op zou moeten liggen?

00:57:21

Voorzitter: De SP.

00:57:25

De heer Huisman (SP): Dank, Voorzitter. De nadruk zal voor de SP vooral moeten liggen op het vormen van woonvormen. Daar zijn allerlei dingen over gezegd zijn en daar staan wij ook achter. Ook het zorgen dat ouderen echt in hun buurt kunnen overlijden via de zogenaamde zorg-buurthuizen. Dat klinkt naar, maar dat is uiteindelijk wel het voorportaal van iedereen. Dus dat het gewoon in je eigen omgeving gebeurt, waar je je thuis voelt. Dat je daarnaast, zolang je nog redelijk mobiel bent of misschien niet meer mobiel bent, naar zo een ontmoetingsplek kunt - van mijn part in je bed er nog naartoe geschoven kunt worden - op een bepaalde manier.

00:58:16

Voorzitter: Dan ga ik u vragen om uw betoog naar een afronding te brengen. Fantastisch, nog nooit zo efficiënt voorgezeten. Welke fractie mag ik dan het woord geven? De PVV.

00:58:34

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Dank voor dit uitvoeringsprogramma. Ik

wil me graag grotendeels aansluiten bij de woorden van mevrouw Menger van Stadspartij 100% voor Groningen. Het speerpunt in het uitvoeringsprogramma is ontmoetingsplekken creëren. Dat is wat ouderen belangrijk vinden. Ontmoetingsplekken is prima, maar wat voor activiteiten ga je bedenken of hieraan koppelen? Wij zaten het te bekijken en dachten: hoe bereik je nou de juiste doelgroep? Het probleem wat wij vaak horen is dat sommige ouderen sociaal geïsoleerd zijn. Hoe krijg je deze mensen naar de juiste ontmoetingsplekken? Vrijwillige bezoeken staat genoemd in het uitvoeringsprogramma. Dat vinden wij echt een super goed idee, want dat is ook waar je dit mee kan oplossen. De verschillende thuiszorgorganisaties krijgen diverse gebieden toegewezen om de concurrentie in de zorg te bestrijden. Een groot probleem is nu dat bestaande koppels, thuiszorgmedewerker met oudere, uit elkaar worden gehaald.

00:59:42

Voorzitter: Daar heeft u een vraag over van D66.

00:59:46

Mevrouw Gietema (D66): Dank, Voorzitter. Volgens mij is het bekend dat het lastig is om soms inwoners naar activiteiten te krijgen. Anderzijds zie ik ook veel voorbeelden van drukbezochte koffie- en eetmomenten in dorps- en buurthuizen. Ik vraag me af: moeten, in uw optiek, ouderen echt naar dingen toe of zouden we gewoon dingen moeten faciliteren en is het aan henzelf om vervolgens wel of niet de deur uit te stappen? Hoe ver moeten we als gemeente gaan om ouderen op een sociale activiteit - noem ik het hier tussen aanhalingstekens - te krijgen?

01:00:24

Mevrouw Blauw (PVV): Dat is wel een interessante vraag en daar hebben we ook over nagedacht. Een voorbeeld is een oude man die toevallig met zijn huis tegenover onze provinciale fractie zit. Hij wordt heel erg lastiggevallen door jongeren en hij weet eigenlijk niet meer wat hij daaraan moet doen. We zijn bij die man op bezoek geweest. Het verbaasde ons dat deze man... Eigenlijk hij was zo sociaal geïsoleerd dat hij gewoon... Natuurlijk is het aan die mensen zelf, maar hoe kun je deze mensen toch helpen om naar iets toe te gaan? Ik denk dat het ook een soort communicatie is. Hoe bereik je die mensen? Ik ben het met u eens: hoever moet je gaan als gemeente? Ik denk niet dat je iedereen kan bereiken. Wij vinden het heel triest dat er mensen zijn die heel kwetsbaar zijn en die een beetje een kluizenaarsbestaan hebben - ze willen wel graag, maar durven niet echt - en dat je die toch niet bereikt. Voor ons is dat ook een beetje de vraag: hoe gaan we dat oplossen? Ik denk niet dat je het allemaal kan oplossen, maar dat we hier wel na moeten denken dat je een best wel grote groep toch niet bereikt.

01:01:45

Mevrouw Blauw (PVV): De thuiszorgmedewerker en ouderen: die koppeltjes worden uit elkaar gehaald. Ik weet uit eigen ervaring met mijn schoonvader dat het echt een heel groot probleem is. Deze mensen zijn gewend aan dezelfde thuiszorgmedewerker. De WIJ-teams doen nu de herindicatie en vragen niet of een koppel in stand moet worden gehouden. Kwetsbare mensen zijn niet in staat om dat zelf aan te geven. Wij vragen hier aandacht voor, want dit is best een groot probleem. Wat al eerder genoemd is moeten er meer verzorgingstehuizen komen. Oftewel, er moet meer terug wat gesloten is. Ouderen moeten verzorgd worden. Er is

een zwaar tekort in de ouderen opvang. Het schrikbeeld is Japan, als je ziet wat daar gebeurt. Er zitten meer ouderen in luiers dan baby's. Deze mensen worden niet meer verzorgd. Om het werk in de ouderenzorg aantrekkelijk te maken, denken wij dat simpelweg de portemonnee moet worden getrokken. De lonen moeten omhoog en wat ik al eerder zei, meer verzorgingstehuizen. Dank u, Voorzitter.

01:02:48

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik dan het woord geven? Het CDA.

01:02:52

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Op hoge leeftijd worden verschillen soms pijnlijk zichtbaar. Wel of geen sociaal netwerk. Wel of geen arbeidsverleden. Wel of geen gezonde geschiedenis. Die dingen tellen op, vormen zich in een meer of minder giftige cocktail en kunnen zich uiten in ongezondheid, eenzaamheid en armoede. Voor een heleboel ouderen geldt dat gelukkig niet, maar het is voor duizenden Groningers helaas wel de dagelijkse realiteit. Een oude dag zonder appeltje voor de dorst. Met steeds meer zorgen, steeds minder ontmoeting, steeds meer eenzaamheid, steeds minder vitaliteit en steeds meer fysieke pijn en pillen. Als gemeente kunnen we natuurlijk niet alles, maar wel vitaliteit en ontmoeting bevorderen. Dat is iets waar mijn partij zeer aan hecht en wat dit college met dit uitvoeringsprogramma doet. Daar zijn huidige ouderen, zoals de heer Huisman en toekomstige ouderen, zoals mevrouw Akkerman, hopelijk ook mee bediend. Voorzitter, de terugkeer van de vrijwillige huisbezoeken is veelbelovend en iets heel erg moois. De ontmoetingslocaties die volgend jaar al in alle zeven gebieden en binnen vier jaar in elke wijk en dorp verschijnen zijn een prachtig vooruitzicht. Ook de hoge participatiegraad waarmee dit tot stand lijkt te zijn gekomen stemt mijn fractie tot grote tevredenheid. Wij kijken dan ook met groot vertrouwen uit naar de uitvoering van dit plan en wensen de wethouder daarbij alle succes.

01:04:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan dank ik u allen voor uw inbreng en gaan we naar het college voor een reactie op uw woorden. Wethouder Jongman.

01:04:32

Mevrouw Jongman (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Dank allemaal voor uw bijdrage aan dit, wat ik zie als een belangrijk thema voor de toekomst. Als ik naar mezelf kijk en ik kan de woorden van mevrouw Akkerman daarin citeren: misschien zitten wij straks wel naast elkaar ergens op een kamertje. Dat zou ik misschien ook best wel leuk vinden. Kortom, het is echt een serieus thema. Ik maak me daar best in die zin zorgen over, omdat het mij na aan het hart gaat. Waar het CDA mee eindigde is inderdaad zo. Sommige mensen hebben geen netwerk of hebben de pech gehad en niet dat pensioentje en moeten alle eindjes aan elkaar vastknopen. Hoe kom je er dan uit met elkaar? Daar zijn meerdere antwoorden op te geven. In ieder geval gaan wij als college niet over de zorgstructuur. Wij gaan niet over de bejaarden- en verzorgingstehuizen. Dat is landelijk vanuit de Zorgverzekeringswet en het Zorgkantoor. Iedereen die connecties heeft met landelijke partijen zou dit thema voor meer middelen voor de toekomst van onze ouderen in moeten brengen, voor zover niet al gedaan.

01:05:37

Mevrouw Jongman (wethouder): De Partij van de Arbeid begon ermee dat ouderen

iets bijdragen en anders drinken en doen. Dat ademt deze nota uit. Wij willen echt dat zij volwaardig deel uitmaken van deze maatschappij. Dat is helemaal de insteek van deze nota. Dus dank dat u dat daarin hebt benadrukt. Dat die ouderen kunnen blijven meedoen hebben meerderen van u gezegd. De toegevoegde waarde, het verleden, de geschiedenis of gewoon goede tips van vroeger. Soms heb je van die schoonmaak tips op Instagram of TikTok van zo een omaatje. Dat is even als voorbeeld, maar soms is de wijsheid van ouderen echt iets waar wij als samenleving ons voordeel mee kunnen doen. Dus dat willen we ten volle inzetten. Een aantal van u heeft een beetje dezelfde dingen gezegd.

01:06:31

Mevrouw Jongman (wethouder): Inderdaad ook wat de Partij voor de Dieren eruit aan heeft gehaald. 'Praat met ons en niet over ons.' Dat is ook echt een van de dingen waar heel hard aan gewerkt is de afgelopen periode. Over de woonvormen heeft een aantal mensen van u wat gezegd. Dat is een belangrijk punt en een thema dat zeker de aandacht van college heeft. Daarbij heb je nooit helemaal de precieze uitvoering in handen. Als iemand iets ontwikkelt, dan is het zijn of haar concept of een corporatie. Wat we wel hebben is een Steunpunt Wooncoöperaties. Dat is in de vorige collegeperiode al gestart. Dus mocht u mensen ergens tegenkomen die zeggen: "Ik heb een idee en hoe moet dat verder?" Dan kunnen ze zich zeker bij dat punt melden. Los daarvan is daar zeker aandacht voor in de gesprekken met de corporaties - dan spreek ik een beetje namens mijn collega - vanuit de Woonzorgvisie die we hebben opgesteld die twee weken geleden met u is doorgenomen.

01:07:30

Mevrouw Jongman (wethouder): Dus om die combinatie van woon en leeftijden, laat ik het zomaar zeggen, in te zetten. GroenLinks begon een beetje over het thema: is het nou een inspanningsverplichting? Zij hadden liever een resultaatsverplichting gezien. Volgens mij moet u het zo zien: het is een inspanningsverplichting die moet leiden tot resultaat. Alleen dat kunnen we nu niet opschrijven. Daarom is er wel volop werk aan de winkel. Zit daar spanning op? Nee, wat mij betreft geen enkele spanning. Ik heb het volste vertrouwen, maar ik kan u bij wijze van geen garanties geven. Ik vind het wel spannend. In die zin dat we heel graag gecommiteerd aan dit programma werken met al die mensen achter de schermen en in alle verbanden die er zijn. Elke wijk is daarin anders. Ik kom zo nog terug op het punt van de wijken. Elke wijk heeft ook een andere ontmoetingsplek of andere dynamiek. Dus daar gecommiteerd aan werken met die zes of zeven actielijnen, daar gaan we gewoon voor de komende periode.

01:08:36

Mevrouw Jongman (wethouder): Dank voor het uitgesproken vertrouwen in de aanpak, van D66, en de complimenten. Er zit één iemand - twee eigenlijk - denkbeeldig op tribune die daar heel hard aan gewerkt heeft. Een mevrouw met een bril op het hoofd aan de rechterzijde. Dan weet u waar we het over hebben. De Adviesraad heeft ook zeker meegedacht en dat is de andere meneer op de tribune. Daar hebben we echt iets aan in die samenwerking met elkaar - daar is inderdaad hard aan gewerkt - om tot deze nota te komen. Nog even dat hele concrete punt wat u noemde. Ik snap wat u zegt. Soms wil je alleen in Noordlaren dat punt hebben in die wijk en nabij, zodat je niet heel ergens anders naartoe moet. U gaf terecht aan

dat we met onze gebiedsgerichte aanpak - die we al hebben met huishoudelijke hulp en het GON - juist proberen die nabijheid en die onderlinge verbanden sterker aan te kunnen halen. In plaats van dat iemand bij wijze van uit Noordlaren naar de dagbesteding moet helemaal aan de andere kant en daar niet echt alleen maar zit, maar dan niet landt in zijn eigen omgeving. Dus dat is echt van belang.

01:09:45

Mevrouw Jongman (wethouder): Ik zit even te kijken wat ik nog heb. De Partij voor het Noorden kwam weer terug op die website. Die website, dat wil ik even benadrukken, is bedoeld voor de familie, zodat mensen van verderaf de informatie kunnen krijgen en weten wat er leeft en speelt. Het gaat voor die ouderen dat ontmoeting en bezoek dichtbij is en dat willen we heel graag nabij organiseren. Dan de SP over de wijken die niet genoemd zijn. Kijk, dit is nog niet het eindpunt. Dit is het startpunt. Dat is met heel veel inzet op die plekken die we benoemd hebben. Dat wil niet zeggen dat daar niet meer bij kunnen komen. Het is iets dynamisch waar we de komende periode hard aan willen werken. Dus als die wijken en ook als daar mensen zijn die u spreekt, wellicht zeggen: "Wij willen ook iets", welkom. Mevrouw Van de Hoek zit op de tribune en ontvangt hen met open armen. Het punt van ouderen en maken die nog deel uit van de samenleving als we kijken naar de binnenstad?

01:10:39

Mevrouw Jongman (wethouder): We hebben kortgeleden vragen beantwoord over het vervoer. De Wmo-taxi mag hier gewoon op de Grote Markt parkeren. Daar waren misverstanden over. Het is geregeld door het college dat zij hier naartoe kunnen, ook in overleg met de Werkgroep Toegankelijk. Hoe kun je, los van de bus, de toegankelijkheid organiseren? Hoe hebben we het in de stad zelf georganiseerd? Volgens mij kan iedereen die dat wil hier op het terras zitten of straks op de bankjes in de openbare ruimte. Ik kan de bevolkingssamenstelling op een terras niet vanaf deze plek wijzigen, maar misschien moeten ouderen...Ik zag vanmiddag de jongeren van het Werkman College massaal naar de Albert Heijn lopen voor ik weet niet wat. Dat wisselt geloof ik per keer afhankelijk van hoeveel geld ze nog hebben.

01:11:25

Mevrouw Jongman (wethouder): Ik zou zeggen: als ouderen massaal hiernaartoe gaan en op de openbare plekken of de terrassen gaan zitten... De stad is van iedereen en ik zou hen echt willen uitnodigen om daar volwaardig deel van uit te maken. Hoewel dat misschien best lastig is. Misschien kan de heer Huisman een groepje verzamelen en gewoon bij De Drie gaan zitten. Dat komt wel goed, zie ik al. Heel fijn. Er worden al bondjes gesmeden om net zo goed hier te zitten. Ik snap het gevoel wel als je denkt: ik doe er niet meer toe. Juist omdat wij gezegd hebben: "Je doet er wel toe en je mag net zo goed hiernaartoe als iedereen. Wees gewoon welkom."

01:12:02

Voorzitter: Voordat u doorgaat riep dat een vraag op bij de Partij voor het Noorden.

01:12:08

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Mooi dat u in ieder geval daar aandacht voor heeft. Ook mooi dat de Wmo deeltaxi kan komen op de Grote Markt. Niet alle ouderen hebben een Wmo deeltaxi en die zijn afhankelijk van het openbaar

vervoer. Die kunnen dus nou de stad niet meer inkomen. Hoe gaan we dat oplossen?

01:12:31

Mevrouw Jongman (wethouder): Voorzitter, zeker wel. Er gaat gewoon een bus naar de stad. Die stopt weliswaar niet meer op de Grote Markt. Daar hebben we heel veel discussies over gevoerd en een heel aantal debatten in een andere commissie. Daar zijn alternatieven voor onderzocht, ook in overleg met de Adviesraad en zeker met de Werkgroep Toegankelijk. Mensen kunnen gewoon met de bus naar het Zuiderdiep en dan zijn de C&A en HEMA heel dichtbij. Dus ze zijn even goed welkom met die bus of misschien op de fiets, want ik zie nog genoeg ouderen fietsen. Dus welkom in de binnenstad, zou ik zeggen. Dan het thema eenzaamheid en dat is niet onbelangrijk. We hebben net een nota - ik ben altijd de titel kwijt - Aanpak eenzaamheid in Groningen. Die gaat u geloof ik nog behandelen. Wat mevrouw Blauw schetst is wel zo. Hoe krijg je iemand die geen contact heeft wel betrokken?

01:13:26

Mevrouw Jongman (wethouder): Daar zijn de vrijwillige huisbezoeken wel een sleutel toe om in ieder geval die mensen te vinden. Je hebt dan een lijst hebt met de zeventigjarigen of 75-plus. Ik weet niet welke leeftijd. Ik geloof dat een aantal mensen nu al aanstaan op die leeftijd voor een vrijwillig huisbezoek. Dat triggert mij ook. Ik vind dat een heel goed punt wat u noemt. We willen eraan werken om hen ieder geval te vinden en mee te kunnen trekken naar de ontmoetingsplekken in de wijk of in de buurt. Of in ieder geval naar de buurvrouw verderop om daar koffie te drinken. Volgens mij, Voorzitter, heb ik de punten ingebracht door de raad - waarvoor dank - op deze wijze van een antwoord of duiding voorzien.

01:14:16

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we conclusies trekken. Het gaat hier niet om een voorstel, dus hij hoeft niet door naar de raad. Zijn er partijen die eventueel een motie vreemd overwegen? Student en Stad.

01:14:30

De heer Vermerris (Student en Stad): Ik overweeg misschien een motie te schrijven om toch nog te kijken naar het coöperatief wonen.

01:14:40

Voorzitter: Dank u wel. Die wordt genoteerd. Dan gaan we afsluiten. Voordat ik dat doe wil ik u graag allen wijzen dat wij dadelijk om 20:30 uur het inloopspreekuur hebben. Daar zal een petitie worden aangeboden met betrekking tot de verkeersveiligheid in Beijum. Het zou heel fijn zijn als u daar in groten getale aanwezig kunt zijn. Bedankt voor uw inbreng en een fijne avond.